

Muistio 7.9.2023

Paikalla:

- Jukka Haapamäki, opetus- ja kulttuuriministeriö, puheenjohtaja
- Tuula Hämäläinen, Teknologian tutkimuskeskus VTT Oy
- Nina Hyvönen, Kansalliskirjasto
- Riitta Lähdemäki, TAU (*este: Tiina Järvinen, MPKK*)
- Mira Juppi, Savonia ammattikorkeakoulu
- Pekka Karhula, Helsingin yliopisto
- Timo Taskinen, Jyväskylän yliopisto
- Aila Louhelainen, Oulun yliopisto
- Aija Kaitera, Helsingin yliopisto (*este: Anssi Mälkki, HY*)
- Petri Mäntysaari, Hanken Svenska handelshögskolan
- Susanna Nykyri, Tampereen yliopisto
- Soile Ollila, Business Finland
- Jussi-Pekka Pispala, Tampereen yliopisto
- Jaakko Riihimäki, Suomen ammattikorkeakoulujen tietohallintojohtajien Aapa-verkosto
- Mari Riipinen, Turun yliopisto
- Tomi Rosti, Itä-Suomen yliopisto
- Anne-Marie Tuikka, Turun ammattikorkeakoulu
- Kalle-Antti Suominen, Turun yliopisto *poistui kohdassa 3*
- Liisa Suvikumpu, Säätiöt ja rahastot ry
- Otto Auranen, Suomen Akatemia
- Hanna-Mari Puuska, CSC-Tieteen tietotekniikan keskus Oy, sihteeri *poistui kohdassa 3*
- Walter Rydman, CSC-Tieteen tietotekniikan keskus Oy

Este:

- Tiina Järvinen, Maanpuolustuskorkeakoulu
- Petri Karonen, Tieteellisten seurain valtuuskunta
- Johanna Moisio, Tieteentekijöiden liitto
- Anssi Mälkki, Helsingin yliopisto
- Marko Peura, Helsingin yliopisto

Vierailijat:

- Joonas Nikkanen, CSC-Tieteen tietotekniikan keskus Oy
- Laura Himanen, CSC-Tieteen tietotekniikan keskus Oy
- Sonja Sipponen, CSC-Tieteen tietotekniikan keskus Oy
- Iiris Koivulehto, Suomalainen Tiedeakatemia

Asialista

1. Kokouksen avaus ja työjärjestyksen hyväksyminen
  - a. Puheenjohtaja avasi kokouksen klo 14.03
2. Edellisen kokouksen pöytäkirja - **Liite 1**
  - a. Pöytäkirja hyväksyttiin muutoksitta.
3. **Tiedejatutkimus.fi**-portaalin kehityksen ajankohtaiset (Nikkanen) - **Liite 2**
  - a. Nikkanen kävi lävitse ajankohtaiset asiat liitteen mukaiset.
  - b. Esitettiin käyttötilastojen kehittämisehdotus: Olisi kiinnostavaa saada jatkossa tuo käyntien jakauma sivuston eri toimintoihin tai kokonaisuuksiin.
    - i. Selvitetään onko tämä mahdollista nykyisellä työkalulla. On hyvä ottaa huomioon, että mahdollisuudet yksittäisten käyttäjien tarkempaan seurantaan ovat rajalliset johtuen mm. valitusta evästekäytännöstä.
  - c. Tutkimustietovarannon kehittäminen ammattikäytön suuntaan herätti mielenkiintoa. Voidaanko harkita laajempaa analysointiin hyödynnettävää tietokokonaisuutta tai yksityiskohtaisempaa / kattavampaa tietoa rahoituspäätöksistä?
    - i. Todettiin, että avoimena tietona ei voida jakaa. Sen sijaan ratkaisuksi voi harkita tutkimustoimijoille rajapinnasta tiedon tarjoamista tällaiseen käyttötarkoitukseen tarjotussa muodossa. Tosin on aina muistettava, että tutkimustietovarannon data on dynaamista ja muuttuvaa eikä siten suoraan tilastokäyttöön soveltuvaa.
  - d. Aihemallinnuksesta.
    - i. Olisi todella hyödyllistä, jos aihemallinnuksen osalta annettaisiin ohjaavaa opastusta. Käytettävyyks jo nykyisellä tietopohjalla on osin hankalaa, kun data täytyy tuntea ennenkuin voi suodattimia käyttää.
    - ii. Kovin hyvää tietopohjaa ei ole olemassa rahoituksen nykytilasta vastaten kysymykseen "millaista tutkimusta Suomessa tällä hetkellä (ja seuraavan parin vuoden aikana) tehdään. Aihemallinnuksen pääajatus on tämä. Antaa indikaatioita tulevista projekteista / aiheista.
    - iii. Kuinka kieliversiot vaikuttavat tuloksiin? Jos pääasiallinen info on vain rahoituspäätökset, eikä se sitten ohjaa tulkintaa tutkijan toiminnasta vahvasti vain siihen suuntaan etenkään, jos julkaisuja ei lasketa mukaan. Tutkijalle tarjottavat aihemallinnuksen aiheet. Henkilönäkökulmaa on hyödyllistä selvittää eteenpäin.
      1. Nykyinen aihemallinnuksen malli on monikielinen ja hyödyntää aineistoa.
      2. Toki ollaan näiltä osin lähtödatan armoilla. Tosin tutkija saa ja voi itse päättää niiden hyödyntämisen. Painottaa rahoituspäätöksiä. On myös hyvä huomata, että tutkijaan kytkeytyviä aiheita ei näytetä ellei tutkija niin päättää.

3. Aihemallinnusta tehdään eri puolilla ja siihen kohdistuu paljon kiinnostusta. Tutkimustietovaranto on uniikki siinä suhteessa, että tietosisältö on laajempi rahoittajien lukumäärän suhteen vaikka tutkimussuunnitelmia jne. ei ole käytössä.
  - iv. Säätiöiden keskuudessa ollaan tehty vastaavankaltaista työtä nimenomaan rahoituksen käytön näkökulmasta. Säätiön ja rahastojen selvitysprojektin asiantuntija on ollut yhteydessä myös tutkimustietovarantoon. Säätiöiden osalta on hyödynnetty koko hakemusmassaa eli taustadata on laaja. Vasta nyt tällä perusteella voidaan ryhtyä tarkemmin miettimään millaiset kysymykset ovat mahdollisia. Olisi hienoa, jos Suomi voisi olla koekenttänä tällaisessa laajemmassa selvityksessä. Samoin pilotoitiin sitä, miten ei-rahoitetut hakemukset vertautuivat rahotettuihin. (<https://saatiotrahastot.fi/juttuarkisto/voisiko-saatiodata-ennustaa-tulevaisuutta/>)
  - v. Akatemian osalta OKM on esittänyt paljon toiveita siihen suuntaan, että esimerkiksi Tieteen tilan tekemisessä hyödynnettäisiin enemmän Akatemian tietomassaa. Oman rahoitushakemusaineiston käytölle aihemallinnukseen jne. olisi paljon kysyntää. Paljon kysytään minkä verran rahoitetaan aiheesta X.
  - vi. Samoin Akatemian hakemusaineistojen suhteen on myös joskus esitetty kysymys siitä, mitkä ovat nousevia aiheita tieteessä eli mitkä aiheet yleistyvät SA:n hakemuksissa. Rahoitettujen ja rahoittamattomien vertailu (aiheissa) olisi myös kiinnostavaa.
  - vii. Käsitelmallinnusta tehdään myös Business Finlandin piirissä, mutta ei ole tietoa ollaanko minkä verran yhteydessä muihin toimijoihin.
- e. Organisaatiotiedot
  - i. Miksi dataa ylipäätään haetaan? Mihin sitä tarvitaan. Tietoarkkitehtuuri täytyisi myös miettiä tätä tarkoitusta varten uudelleen, jotta saadaan järkevä kokonaisuus.
    1. Useampia käyttötarkoituksia. Alunperin syynä on ollut henkilöstö- ja julkaisutiedonkeruun koulutusali-tieto. Tarkoitus on siis ollut muu kuin nyt ajateltu.
  - ii. Miten tieto kerätään? Voisi paremmin miettiä käyttötarkoituksia, jolloin saataisiin organisaatiotieto vastaamaan tarvetta.
    1. Kerätään koko tieto csv:nä tiedonkeruun yhteydessä.
4. Tiedevaikuttaminen / Sofi-raportti (Koivulehto) - **Liite 3**
  - a. Koivulehto kertoi asiasta liitteen mukaisesti.
  - b. Tiedeakatemia toimisi erittäin mielellään testitahona tiedon hyödyntämiseksi, asiantuntijoiden hakemiseen jne.
    - i. Akatemialla ja STN:illä on varmasti paljon mielenkiintoa tiedon viemisessä yhteiskuntaan.
    - ii. Avoimen tieteen ja tutkimuksen puitteissa on ryhmä "vuorovaikutus päätöksentekijöihin ja vaikuttavuus", niin siellä on ajatus että kun valmistellaan lainsäädäntöä jne. niin saattaisiin ohjeistukseen mukaan myös viitetiedot.
5. Tutkimustietovaranto käyttöönoton tilanne ja viestintä (Nikkanen / Sipponen) **Liite 4**
  - a. Eri tietokokonaisuuksien tilanne käyttöönoton suhteen
    - i. Nikkanen ja Rydman esittelivät käyttöönoton tilanteen liitteen mukaisesti. Infrastruktuurien tietojen käyttöönottoon tullaan palaamaan myöhemmissä kokouksissa, kun kokonaisuutta uudistetaan.
    - ii. Nykyri: Toivon että rajapintojen kehitystä pystytään priorisoimaan CSC:llä. TAY esim tuomassa Metaxin uuden rajapinnan myötä aineistojaan ja nämä olisi hyvä saada toteutettua heti vuoden alkuun mennessä.
  - b. Tutkijan tiedot -viestintä ja syksy 2023 & Tuki organisaatioille viestinnässä **seuraavassa ohjausryhmässä käsiteltäväksi**
    - i. Käsitellään viestinnän hienosäätöä seuraavassa kokouksessa, liitteen toimet aiempien kokouksien mukaisia.
6. [Research.fi](https://research.fi) ja kansainvälinen kehitys tutkimustietojärjestelmissä (Nikkanen) **seuraavassa ohjausryhmässä käsiteltäväksi**
7. Muut asiat
  - a. GraspOS raportti [Research.fi](https://research.fi)-pilottiin liittyen lähetetty sähköpostitse ohjausryhmän jäsenille
8. Kokouksen päättäminen
  - a. Kokous päätettiin klo 15.50.